

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2022-5-051
Karar Sayısı : 23-39/717-246
Karar Tarihi : 17.08.2023

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Hasan Hüseyin ÜNLÜ,
Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK

B. RAPORTÖRLER : Aykut KARAGÖZ, Gizem HEKİM, Asena YAMAN, Elif YAVUZ,
Nilay ÖZLÜK, Ali Ozan ŞAHANER, Nurcan YILMAZ,
Abdülkadir AYDIN, Gülçin Hande GÜNDOĞAN

C. TARAF : - Rahmi Seymen Özel Eğitim İnşaat Yayıncılık Tarım İşletmeleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Yahya Kaptan Mah. Şehit Ergün Köncü Sok. No:81 41040
İzmit/KOCAELİ

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Rekabet Kurulunun 28.04.2023 tarihli ve 23-19/374-M sayılı kararıyla yürütülen soruşturma kapsamında 09.05.2023 tarihinde Rahmi Seymen Özel Eğitim İnşaat Yayıncılık Tarım İşletmeleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.de yapılmak istenen yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 28.04.2023 tarihli ve 23-19/374-M sayılı kararıyla yürütülen soruşturma kapsamında 09.05.2023 tarihinde Rahmi Seymen Özel Eğitim İnşaat Yayıncılık Tarım İşletmeleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.de (SEYMEN KOLEJİ) yapılmak istenen yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması üzerine hazırlanan 09.08.2023 tarih ve 2022-5-051/BN-02 sayılı Bilgi Notu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notu'nda özetle, 09.05.2023 tarihinde yerinde inceleme yapılmak istenen SEYMEN KOLEJİ'nin yerinde incelemeyi zorlaştırdığı ve engellediği, bu nedenle anılan teşebbüse 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 16. maddesinin birinci fıkrası uyarınca idari para cezası verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

G. İNCELEME, GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

G.1. Yaşanan Gelişmelerin Özeti

- (4) Kurulun 28.04.2023 tarihli ve 23-19/374-M sayılı sayılı kararı uyarınca yerinde inceleme yapmak üzere görevlendirilen meslek personeli tarafından 09.05.2023 tarihinde yerinde inceleme yapmak üzere SEYMEN KOLEJİ'ne gidilmiş ve yerinde inceleme ekibi tarafından yetki belgesi ile Rekabet Kurumu kimlik kartları ibraz edilmiştir. Halkla İlişkiler sorumlusu (.....) ile yapılan görüşmede 4054 sayılı Kanun'un 14. ve 15. maddelerinin verdiği yetkiler ile aynı Kanun'un 16. ve 17. maddelerinde düzenlenen idari para cezaları hakkında teşebbüs yetkililerinin bilgi edinilmesi sağlanmıştır. Anılan kişinin, incelemenin konusu, kapsamı ve inceleme usulü hakkında detaylı bir şekilde bilgilendirilmesinin akabinde (.....) tarafından teşebbüste hazır bulunmayan Kurucu Temsilci (.....) ile telefon görüşmesi gerçekleştirildiği ve ilgili kişinin bilgilendirildiği belirtilmiştir. Ancak yukarıda yer verilen telefon görüşmesine istinaden Halkla İlişkiler sorumlusu (.....), incelemeye izin verilemeyeceğini ve (.....)'nın

teşebbüse intikal etmeyeceğini, bununla birlikte (.....)'nın bilgisayar ve e-postasına uzaktan erişime de izin verilmeyeceğini ifade etmiştir.

- (5) Bunun üzerine inceleme ekibi tarafından incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması halinde teşebbüsün karşı karşıya kalacağı idari para cezası yaptırım hakkında tekraren hatırlatma yapıldığı, ancak inceleme ekibinin teşebbüs yetkilisi (.....) ile herhangi bir şekilde görüşme sağlayamadığı ve incelemeye hiçbir surette izin verilmediği anlaşılmaktadır.
- (6) İnceleme heyeti tarafından incelemeye hiçbir surette izin verilmemiş olması eyleminin yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması niteliğinde olduğu değerlendirilmiştir. İki nüsha olarak düzenlenen Engelleme Tutanağı teşebbüsün imzadan imtina etmesi sebebiyle yalnızca uzmanlar tarafından imzalanmış ve bir nüshası teşebbüsün tutanağın fiziki kopyasını kabul etmemesi sebebiyle (.....) adlı e-posta adresi üzerinden yetki belgelerinin bir örneği ile birlikte teşebbüse bırakılmıştır.
- (7) Akabinde 09.05.2023 tarihinde dosya raportörlerince teşebbüsün internet sitesinde yer alan telefon numarası aranarak SEYMEN yetkilisi (.....) ile iletişime geçilmiş, 10.05.2023 tarihinde teşebbüs yetkilileri ve vekillerinin refakatinde yerinde inceleme gerçekleştirilebilmiştir.
- (8) Söz konusu inceleme sürecinde yaşanan gelişmelere ilişkin olarak teşebbüs vekili tarafından yapılan açıklamalar ise Kurum kayıtlarına 16.05.2023 tarih ve 38746 sayılı ile intikal etmiştir. Söz konusu açıklamalarda özetle;
 - SEYMEN KOLEJİ yetkilisi (.....)'nın, eşinin acil sağlık sorunları ve yoğun bakımda bulunması nedeniyle şirkette bulunmadığı, 09.05.2023 tarihinde saat 10:29'da Kurum çalışanlarının şirket adresine gelmesinin akabinde şirket çalışanı tarafından (.....)'nın şirkette olmadığı ve kendisine ulaşamadığının bildirilmesine rağmen, hatalı ve gerçeğe aykırı olarak engellemeye ilişkin tutanak tutulduğu,
 - SEYMEN KOLEJİ yetkilisi (.....)'nın eşinin sağlık nedenleri ve telefona cevap vermesinin imkânsız olması nedeniyle kendisi ile iletişim sağlanamadığı, iletişim eksikliğinden kaynaklanan bir durumun söz konusu olduğu, aynı gün olan 09.05.2023 tarihinde Kurumdaki yetkili kişilerle iletişimin sağlandığı ve devamında 10.05.2023 tarihinde Kurum Yetkililerince şirkette gerekli incelemenin gerçekleştirildiği,
 - Rekabet Kanunu'nun ilgili maddeleri gereğince SEYMEN KOLEJİ tarafından incelemenin engellemesinin mümkün olmadığı,
 - SEYMEN KOLEJİ'nin yetkilisinin eşinin sağlık sorunları ve mevcut tarihte okul bünyesinde bulunmaması nedeniyle yanlış anlaşılardan kaynaklanan bir durumun söz konusu olduğu, anılan gerekçelerle Engelleme Tutanağı'na itiraz ettikleri

ifade edilmiştir.

G.2. Değerlendirme

- (9) 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilip edilmediğinin ortaya çıkarılmasında kullanılan en önemli araçların başında aynı Kanun'un 15. maddesinde düzenlenen yerinde inceleme yetkisi gelmektedir. Bu yetkinin etkin bir şekilde kullanılması, verimli sonuçlar elde edilebilmesi bakımından büyük öneme sahiptir. Yerinde inceleme yetkisi kapsamında yerinde inceleme yapılmak istenen teşebbüsler görevli meslek personeline işyerlerinde

geçici çalışma yeri sağlamak konusunda gerekli kolaylığı göstermek; yazılı veya sözlü istenilecek her türlü bilgiyi vermek; tüm evrak ve belgeleri sunmak, her türlü mal varlıklarına dair açıklamalarda bulunmakla yükümlüdürler.

- (10) 4054 sayılı Kanun'un "Yerinde İnceleme" başlıklı 15. maddesi;

"Kurul, bu Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirirken gerekli gördüğü hallerde, teşebbüs ve teşebbüs birliklerinde incelemelerde bulunabilir. Bu amaçla teşebbüslerin veya teşebbüs birliklerinin:

- a) (Değişik bent: 16.06.2020-7246/4. Md.) Defterlerini, fiziki ve elektronik ortam ile bilişim sistemlerinde tutulan her türlü verilerini ve belgelerini inceleyebilir, bunların kopyalarını ve fiziki örneklerini alabilir,*
- b) Belirli konularda yazılı veya sözlü açıklama isteyebilir,*
- c) Teşebbüslerin her türlü mal varlığına ilişkin mahallinde incelemeler yapabilir.*

İnceleme, Kurul emrinde çalışan uzmanlar tarafından yapılır. Uzmanlar incelemeye giderken yanlarında incelemenin konusunu, amacını ve yanlış bilgi verilmesi halinde idarî para cezası uygulanacağını gösteren bir yetki belgesi bulundurlar.

(Ek fıkra: 01.08.2003-4971/ 25. Md.) İlgililer istenen bilgi, belge, defter ve sair vasıtaların suretlerini vermekle yükümlüdür. Yerinde incelemenin engellenmesi veya engellenme olasılığının bulunması durumunda sulh ceza hakimi kararı ile yerinde inceleme yapılır."

şeklinde düzenlenmiştir.

- (11) 4054 sayılı Kanun'un "İdari Para Cezası" başlıklı 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde "*yerinde incelemenin engellenmesi ya da zorlaştırılması*", teşebbüslere idari para cezası verilmesini gerektiren hallerden biri olarak sayılmıştır.
- (12) Yukarıda yer verilen olaylar silsilesi kapsamında, meslek personeli 09.05.2023 tarihinde inceleme yapmak üzere SEYMEN KOLEJİ'ne gitmiş ve teşebbüsün kurucu temsilcisi (.....)'nın bilgisayar ve e-postasında yerinde inceleme gerçekleştirmek istemiştir. Meslek personeli tarafından teşebbüsün Halkla İlişkiler Sorumlusu (.....)'e detaylı bir şekilde incelemenin konusu, kapsamı ve inceleme usulü hakkında bilgi verildiği, bu bilgilerin (.....)'ya (.....) tarafından telefon aracılığıyla iletildiği, bununla birlikte uzmanlar tarafından incelemeyi gerçekleştirmek üzere (.....)'nın teşebbüse gelmesi, bu mümkün değilse bilgisayar veya e-postasına uzaktan erişim sağlanması gerektiği bilgisinin de tarafa sağlandığı anlaşılmaktadır.
- (13) Sürecin devamında, teşebbüste hazır bulunan (.....) tarafından teşebbüsün kurucu temsilcisi (.....)'nın teşebbüse intikal etmeyeceği bilgisi herhangi bir gerekçe sunulmaksızın verilmiştir. Öte yandan uzmanların ilgili kişinin bilgisayar ve e-postasına uzaktan erişimine izin verilmeyeceği ifade edilerek hiçbir surette inceleme yapılmasına müsaade edilmemiş, uzmanların yetki belgelerinin bir nüshası da alınmamıştır.
- (14) Söz konusu olayların bir gün sonrasında 09.05.2023 tarihinde dosya raportörlerince teşebbüsün internet sitesinde yer alan telefon numarası aranarak SEYMEN yetkilisi (.....) ile iletişime geçilmiş, yerinde inceleme ancak 10.05.2023 tarihinde teşebbüs yetkilileri ve vekillerinin refakatinde gerçekleştirilebilmiştir.

- (15) Teşebbüsün 16.05.2023 tarih ve 38746 sayılı yazı ile Kuruma intikal eden beyanında (.....)'nın eşinin sağlık sorunları ve yoğun bakımda bulunması nedeniyle teşebbüse intikal edemediği ve bu sebeple kendisine ulaşamadığı ifade edilmektedir. Buna karşılık, 09.05.2023 tarihinde (.....)'ün uzmanların incelemenin konusu, kapsamı ve inceleme usulü hakkında sunduğu bilgileri (.....)'ya telefon aracılığıyla ilettiği Engelleme Tutanağı'nda kayıt altına alınmıştır.
- (16) Yukarıda yer verilen açıklamalar kapsamında SEYMEN KOLEJİ tarafından yerinde incelemede gerçekleştirilen eylemlerin yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması niteliğinde olduğu ve bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi çerçevesinde SEYMEN KOLEJİ'ne 2022 yılı gayri safi gelirlerinin binde beşi oranında idarî para cezası verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

H. SONUÇ

- (17) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, Rekabet Kurulunun 28.04.2023 tarihli ve 23-19/374-M sayılı kararıyla yürütülmekte olan soruşturma kapsamında;
- 09.05.2023 tarihinde yapılan yerinde incelemenin Rahmi Seymen Özel Eğitim İnşaat Yayıncılık Tarım İşletmeleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti. tarafından engellendiğine ve zorlaştırıldığına,
 - Bu nedenle, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi uyarınca 2022 yılı gayri safi gelirlerinin binde beşi oranında olmak üzere; Rahmi Seymen Özel Eğitim İnşaat Yayıncılık Tarım İşletmeleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.ye (.....) TL idari para cezası verilmesine
- gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere Kurul Üyesi Hasan Hüseyin ÜNLÜ'nün farklı gerekçesi ve OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

17.08.2023 tarih, 23-39/717-246 sayılı Karara Farklı Gerekçe

Anayasa Mahkemesi'nin 20 Haziran 2023 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan bir bireysel başvuru kararında, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 15. maddesinde düzenlenen yerinde inceleme yetkisinin kullanımında ihlal kararı verilmiştir. Kararın bireysel başvuru kararı olması ve 15. maddenin hali hazırda yürürlükte bulunması nedeniyle yerinde inceleme yetkisinin Kanunda düzenlendiği şekilde kullanılmaya devam edilmesinin önünde bir engel bulunmadığı kuşkusuzdur. Bununla birlikte Anayasa Mahkemesi'nin bireysel başvuru kararı sonrasında, idari yargının uygulamaya ne istikamette yön vereceği tartışmalı ve belirsizdir. Bu itibarla özellikle yerinde inceleme yetkisinin kullanımıyla doğrudan ilgili olan ve sonuç doğuran engelleme/geciktirme fiillerinin ve buna göre verilecek idari para cezalarının, idari yargıda içtihat oluşana kadar görüşülmemesi gerektiği kanaatindeyim. Bununla birlikte Kurul tarafından konunun görüşülmesine karar verilmesi nedeniyle, 4054 sayılı Kanun'un 49. maddesi (ikinci cümlesi-çekimser kalamama) dikkate alınarak, yerinde incelemenin engellenmesi/zorlaştırılması fiilinin vuku bulduğu düşüncesiyle Kurul kararının bu yöndeki karar ve sonucuna katılmaktayım.

Hasan Hüseyin ÜNLÜ

Kurul Üyesi